

ROMANCE, GERMANIC, AND OTHER LANGUAGESDOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-227-2-32>**SEMANTIC ASPECT OF PHRASEOLOGICAL UNITS OF THE
ENGLISH LANGUAGE****СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ****Basaraba I. O.***Lecturer at the Foreign Languages
Department
National Academy of the State Border
Service of Ukraine
Khmelnyskyi, Ukraine***Басараба І. О.***викладач кафедри іноземних мов
Національна академія
Державної прикордонної служби
України
м. Хмельницький, Україна*

Семантика фразеологічних одиниць була постійно в центрі уваги лінгвістів та мовознавців. Розробники лінгвістичних концепцій висловлювали думку, що однією з найбільш характерних якостей фразеологічних одиниць є її цілісність та неподільність. Під терміном «фразеологічна одиниця» розуміємо стійку мовну одиницю, що складається з елементів, котрі мають цілісне значення, а при виконанні комунікативної функції як правило не мають вигляду повного осмисленого елементу комунікації.

Лінгвіст В. Жуков [2, с. 67] під час дослідження семантики фразеологічних одиниць виявив її основні ознаки і стверджував, що фразеологічні одиниці володіють категоріальним, підсилюючим, оціночним значеннями, а також значенням одухотвореності. Сучасні лінгвісти зазначають, що фразеологічні одиниці мають на меті не лише цілі визначення мети чи предмету певної думки, а й оціночну характеристику. Фразеологізми являють собою засіб та результат емоційного мислення, а також оціночних операцій людської підсвідомості. Дослідниця А. Мелерович [3, с. 156] стверджує, що фразеологічні одиниці володіють предметно-логічним змістом та конотацією, а за рахунок формально- семантичних компонентів фразеологічної одиниці вибудовуються зв'язки між матеріальною формою фразеологічної одиниці та власне її фразеологічним (переосмисленим) значенням.

Такі якості як дифузність, недеталізованість семантики та семантична основа дають можливість застосовувати фразеологічні одиниці до опису достатньо широкого класу предметів та явищ. Відомий лінгвіст М. Алефіренко [1, с. 43] зазначає, що фразеологічні одиниці поєднують інтелектуальне та чуттєве відображення об'єктивного світу та мають емоційно-експресивний компонент. Крім цього, автор стверджує, що в основі кожної фразеологічної одиниці лежить два денотата, які власне і формують цілісне фразеологічне значення. До першого денотата дослідник відносить цілісну ситуацію, що виражається словосполученням, тобто буквально значення фразеологічної одиниці, а до другого – автор відносить переосмислену ситуацію, тобто образне уявлення номінації фразеологічної одиниці.

Дослідницею Н. Кирилловою ще у 1986 році було розроблено найбільш повну концепцію фразеологічної семантики. Фразеологічне значення вона визначає як осмислення певної ситуації, що виражається вільними словосполученнями. Будь-яка предметна ситуація володіє великою кількістю ознак, тому невідомо яка саме буде відібрана для реалізації у фразеологічній одиниці. Але, коли вона є обраною, то автоматично стає внутрішньою формою семантики фразеологізмів. Саме тому кожен фразеологізм отримує 2 денотата: один – в психічній сфері, інший – в сфері предметних відносин. Усі ці ознаки характеризують ті фразеологізми, що характеризуються вмотивованим значенням, тобто пряме значення трансформується в переносне.

Семантика фразеологічних одиниць пов'язана з історією певного соціуму, традиціями, реаліями та культурою. В основі частинно-мовного розподілу відповідно до семантичного принципу лежать такі значення як предметність, динамічність, розрядність, місце та час, атрибутивність (О. Потебня, Ш. Баллі, В. Виноградов).

Виділення ядра фразеологічної одиниці переплітається з поняттям структурного типу фразеологізму. У фразеологічних одиницях, для яких ядро співпадає з ієрархічно головним словом, семантичний компонент є провідним. Фразеологічні одиниці можна розділити умовно на: дієслівні (в переважній більшості в реченні виконують функцію дієслова), адverbіальні (словосполучення, що описують умови, за яких відбувається процес), субстантивні (іменник виступає ядерним компонентом зі збереженням усіх семантичних характеристик, що притаманні цій частині мови), ад'єктивні (словосполучення, де ядерний компонент виступає прикметником та застосовується для позначення ознак фразеологізму).

Література:

1. Алефіренко М. Ф. Теоретичні питання фразеології. Харків : Вища школа 1987. 136 с.
2. Жуков В. П. Семантика фразеологических оборотов. М. : Просвещение, 1978. 160 с.
3. Мелерович А. М., Фразеологизмы в русской речи. М. : Русские словари, Астрель, 2001. 853 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-227-2-33>

**THE GORGON PSYCHOLINGUISTIC ARCHETYPE:
LIWC-22 ANALYSIS****ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ АРХЕТИП «ГОРГОНА»:
АНАЛІЗ LIWC-22****Berezhna M. V.**

*Candidate of Philological Sciences,
Doctoral Student at the Department
of English Translation Theory
and Practice
Zaporizhzhia National University
Zaporizhzhia, Ukraine*

Бережна М. В.

*кандидатка філологічних наук,
докторантка кафедри теорії
та практики перекладу
з англійської мови
Запорізький національний університет
м. Запоріжжя, Україна*

LIWC is the dominant rationale in the language analysis world, helping to understand the relationship between verbal behavior and psychology by the relatively simple method that is 'word counting' [1, p. 24]. Still, the essential 'words as attention' model is too simple and was never designed (or intended) to accommodate the full complexity and functionality of verbal behavior [1, p. 26]. Therefore, the combination of narrative analysis and LIWC to verify and compare the obtained results looks like a promising direction for research.

The paper aims to define the elements of the psycholinguistic archetype *the Gorgon* with the LIWC-22 software. I analyze speech patterns of three mass culture movie characters representing *the Gorgon* archetype: Red Queen and Lady Ascot (*Alice in Wonderland* directed by Tim Burton [2]) and Ayesha (*Guardians of the Galaxy Vol. 2* directed by James Gunn [3]). The definition and main characteristics of the archetype are taken from